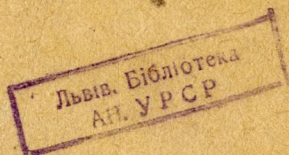

8263

66924

Партія Соціялістів-Революціонерів

Боротьбою здобудеш ти
право собі

ер
v
== Хто воює
а хто грабує? ==

Соціялістично-Революцій

Видавництво „Р У У

329.14 (с 47)
Ф69 (24к)

17.07

11
56.644

Р:К
32.022

ЕЛИСАВЕТГРАДЪ
Типографія Южно-Русск. Областного Издательства
Партіи Соціалистовъ Революціонеровъ.

ЛЪВІВСЬКА БІБЛІОТЕКА
АН УРСР
№ 56644

Львівська державна
наукова бібліотека
№ 5425

Третій рік тягнеться війна і впину їй немає. За ці три роки наших братів робочих людей полягло в усіх державах більше 8 мільйонів, а покалічено 15 мільйонів. Загинули люди. Вмираючи вони питали себе „За що вмираємо“? І отвіту не знаходили. Селяни йшли на війну з під гніту поміщика, або свого таки глителя, багатого селянина. Після війни знову треба було повертатися в чужу неволю, знову обробляти чужу поміщицьку землю, або продаватися багатієві на ціле життя. Знову стара неволя тому, хто вертався з війни живим і здоровим. А яке життя жде каліку? Безногі й безрукі салдати повзають по селах та городах і прохають милостини в гладких багатіїв. Вони голі й голодні не мають хилити свою голову. А їхні діти та жінки якого щастя зазнають? Голодні й йдуть в найми до своїх павуків-багатіїв. Дурно робитимуть на їх, аби тільки не загинути з голоду. От яка доля ждала селян після війни.

22

Поміщики та багатії, вкупі з царем, поневолили народ і обкрадали його, обкрадали і гнітили його. Але їм мало грабу-

вати і гнобити свій народ, їм ще хочеться панувати й над чужим народом. Поміщики свій народ обкрадають дома: платять своїм наймитам—робочим мало, годують погано, щоб хліб їм обійшовся яко мога дешевше, а продати його хотять яко-мога дорожче. І от вони вивозили зерно в Німеччину, бо там землі мало і вона не така родюча як у нас, тай робітникам там треба платити більше. Через те й хліб німецьким поміщикам обходиться дорожче ніж нашим. Коли б наші поміщики вільно продавали в Німеччині своє зерно, то вони б пустили його дешевше й не дали б німецьким поміщикам продати свого хліба, бо усяк хоче купити там де дешевше, і значать купували б у наших поміщиків. Робочим людям в Німеччині коршистніше, щоб хліб продавався дешево, а поміщикам ні, бо робочі усе купують а поміщики продають. Але в державі Німецькій силу мають не робочі, а поміщики та багатії, як от і у нас було. Щоб руські та українські поміщики не збивали їм ціни, і німецькі поміщики й завели такі закони, щоб з кожного пуда жита чи пшениці брати 40 коп., коли поїзд з хлібом переїздить за кордонь (така плата зветься мито). Тоді вже німецькі поміщики швидче продадуть свій хліб і дорожче, бо руські вже не зможуть збити ціни. Русь-

ким поміщикам та купцям платити таке мито не вигідно, бо вони не можуть дуже багато продати свого хліба і добре набити кишені. От того, що хліб продається в Німеччині дорого, і німецький нарід страждає, а поміщики німецькі радіють.

І от наші поміщики та багатії, щоб оддячити німецьким, а головне, щоб знову ж таки набити свої кишені народніми грошима, беруть мито з того краму, який везуть до нас німці. Нашому селянинові треба плуга, або косу. З Німеччини б привезли хорошу косу и продали дешево, такъ у нас багатії та царські чиновники завели такий закон, щоб з кожної коси, чи то плуга брати на грانیці велике мито. Тоді, наприклад, німецькі коси не будуть продаватися в нашому краї, а на руських поганих косах фабриканти та купці братимуть великі бариші

Нашим і німецьким селянам та робочим вигідно щоб на грانیці ніякого мита не брали, бо тоді в Німеччині буде дешевий хліб, а в нас дешеві й хороші фабричні вироби. А німецьким та руським багатіями такий порядок не до вподоби. Нашим поміщикам хочеться в Німеччину вивозити хліб, щоб там драти шкуру з німецьких

робочих людей, а німецькі поміщики хотять набити свої кишені. От вони і не можуть помириться.

Так само німецькі фабриканти хотять нашим робочим людям продавати свої товари і збивають ціну нашим фабрикантам, а наші багатії вигоняють відсіля німецьких, щоб самим панувати над нашим народом.

От поміщики та багатії не можуть ніяк помиритися, не можуть поділити баришів. Коли конкуренція велика, то одна держава побільшує мито, а друга підійма його ще вище, так що торгівля між такими державами припиняється зовсім. Це зветься таможенною війною. Коли цього мало, діло доходить до справжньої війни. Найбільша конкуренція була між Німеччиною та Англією і між Німеччиною та Францією.

В Англії дуже багато усяких фабрик та заводів. Люди там тільки з них і живуть. Усі свої вироби англійські фабриканти вивозять в інші землі. Та багаті не пускали до себе англійських виробів. Тоді Англія почала воювати, загарбала багато земель і тепер вивозить туди свій крам і обкрадає поневолений там народ. Тільки англійські вироби були найліпші й найде-

шевши; через те ні одна держава не вивозила в англійські землі своїх виробів. Тільки скоро Германія почала виробляти ще дешевший крам і почала вивозити його не тільки в завойовані англійцями краї, а й просто в саму Англію і продавала англійським робітникам. Так само Германія вивозила свої вироби у Францію і збивала ціни французьким багатіям. От ся конкуренція між французькими, англійськими та німецькими багатіями й призвела до війни.

А як же Росія туди встряла? Крім того, що наші поміщики та фабріканти не поділили барисів з німецькими багатіями, наше старе правительство ще й запродалось французьким багатіям. У Франції є багато людей, що цілий свій вік складають гроші і кладуть їх на проценти в банк. І от у французьких банках збирається сила грошей. Сі гроші вони позичають таким біднішим державам, як Росія, або Турція. Франція й позичила руському правительству ще до війни 8 з половиною мільярдів карбованців; а руське правительство за се обіщало не тільки проценти платити, а ще й воювати з німцями, коли того треба буде Франції. Звичайно, гроші ті пішли на гармати, кріпости та на те, щоб в 1905 році приборкати тих робочих людей, що повста-

ли проти правительства, бажаючи добути собі землю та волю.

Руські поміщики та фабриканти й підселяли англійським та французьким богатіям в сій війні людьми, яких у нас багато, а французьке правительство підселяло їм грошима. Правда, Франція давала грошей Росії під великі проценти. Виходило так, що вона допомагала руським богатіям та правительству, а нас, навпаки, робила своїми рабами. Росія за сю війну так напозичалась, що що-году треба платити самих процентів трохи не 2 мільярди, а ще ж стовпа треба виплачувати мільярдів 30. Коли ж то народ його виплатить? Вистачить не тільки нам, а ще нашим дітям і онукам. Отакий тяжкий тягарь окошився на робочих людях, селянах та робітниках. Війна закінчиться, а з лап руських і особливо французьких та англійських богатіїв ми ж не вирвемося.

Що-дня на війну витрачається 30 мільйонів. Де ж правительство бере ці гроші? Воно позичає їх у наших, французьких та англійських богатіїв за великі проценти. А хто ж їх одроблятиме? Звичайно робочі люди, бо богатії ніколи не роблять, вони сами живуть тільки з робочих людей. Після вій-

ни правительство наложитъ на народ великі податки, щоб і проценти й стовпи своїм і чужим богатіям виплачувати. От же товариші пам'ятайте, що кожний день війни приносить нові податки, новий важкий тягарь робочим людям, дурно гинуть народні гроші і тяжко їх прийдеться одробляти!

А робочі люде однаково пригноблені, як у нас, так в Германії, в Англії, у Франції, і в Турнії. Скрізь правительства напозичались грошей і витратили їх величезну силу на сю війну і скрізь робочим людям треба буде оддавати ті гроші та щеї з процентами тим богатіям і знову богаті ще більше роскошуватимуть, а робочі люде ще більше страждатимуть. Пам'ятайте що кожний день війна вбиває 8 тисяч наших братів, робочих людей і 15 тисяч калічить. А між ними богатіїв немає. Вони скрізь примостилися начальниками, откупаються од служби солдатської в усяких продажніх комісіях. Вони посилають своїх синів під німецькі кулі, бо там і бідних вистачить.— У селян забирають коней, коров, свиней, по встановленій ціні, а в поміщиків ні. Вони ще й досі їздять „на рисаках“, у них цілі табуни коней, всякого товару. У селян хліб забирають по встановленій ціні, а поміщики додержують свого хліба до того, поки в селян не одбе-

руть, тоді панське правительство і поміщики вже продають втричі дорожче. Тепер на хліб встановили тверді ціни, а чого нема твердої ціни на матерію, чоботи і всякі фабричні вироби, яких треба селянам? Бо багатіям хочеться добрих баришів. Робітники по заводах роблять по 12 часів що-дня селяне віддають останнє зерно і скотину на війну за чужі інтереси, платять військові податки на сірниках, сахарові, чаєві, тютюнові і т. д. Сього мало—на війні гинуть наші брати, наші діти. А що ж роблять багатії. Вони примостилися коло воєнного діла, постачають на військо зброю, їжу, одягу чоботи і на сьому ділі багатіють. Наживе мільйон, а на поранених воєнних пожертвує сотню карбованців, щоб усі бачили який він добрий. Солдати в шанцях сидять часто голодні, ходять в драних чоботях, а гроші течуть в кишеню багатіям.

Виходе так, що пани б'ються, а у хлопів чуби летять. Пани не поділили баришів, а ми чорез те б'ємося з такими ж рабами німецькими та австрійськими, як і ми сами. А пани в сей час ще більше обдирають робочих людей, у нас наші пани, в Німеччині німецькі, в Англії-англійські і т. д. скрізь однаково. Нам треба боротися не проти німецьких робочих людей, бо не вони наші

вороги, а в купі з німецькими, австрійськими, французькими та англійськими робочими людьми проти руських, німецьких, французьких та англійських поміщиків та багатіїв, бо вони скрізь наші гнобителі і вороги. Коли ми так спільно й дружно боротимемося, то й швидче подужаємо тих ворогів народніх.

Наш народ перший розпочав боротьбу, він скинув царя і його прибічників. Заріз нам ще треба скинути з себе гніт багатіїв та поміщиків, і ми се зробимо, коли не випустимо влади зі своїх рук. Скинувши царя і захопивши владу в свої руки ми тепер маємо силу припинити війну. Ми тепер сміливо можемо сказати: „Нам війни не треба! її хочать наші справдішні вороги, поміщики, фабріканти та банкіри. Пора припинити вбивання й калічення робочих людей! Нам, робітникам і селянам не треба німецьких земель, бо для нас вистачить і поміщицьких та царських. Нам не треба і чужих грошей, бо коли в селян буде земля, а в робітників хороший заробіток, то ми й без них добре житимемо. Ми хочемо, щоб наше правительство зараз же сказало німецькому, австрійському й турецькому народу, що воно хоче зараз же миритися і що воно не хоче ні їхньої землі, ні їхніх грошей“.

Робочі та солдати в Петрограді і по всіх других городах уже заявили, що ся війна йде за інтереси багатіїв, що вона тільки нищить робочих людей. Вони закликають робітників усіх країв боротися зі своїми правительствами, щоб скинувши їх, як от ми скинули своє старе правительство, робочі люди всіх країв протягли оден одному свої руки і помирилися. З другого боку вони вимагають од нашого нового правительства, щоб воно всіх своїх вилжило, щоб схилити Англію та Францію до замирення без чужих земель і воєнних виплатів.

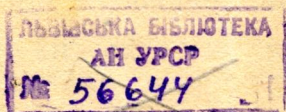
Найперші на се закликання отгукнулись болгарські та німецькі робочі люди. Вже давно в Германії робочі об'єдналися в робітничу соціалістичну партію і довго й уперто боролися з багатіями та їхнім правительством. Коли почалася війна, то в сій партії найшлося багато людей, які закликали своїх товаришів боротися проти війни. Тільки вони довго нічого не могли вдіяти. За се їх садовили в тюрми й посилали на каторгу, як от і в нас було. Почувши про нашу революцію, вся робоча партія вимагає у свого правительства замирення. Також вимагають робочі люди замирення і в Болгарії і в Австрії. Тільки у

Франції та в Англії народ ще не так вимогає замирення, бо багатії там всіх сил вжили, щоб тамошні робочі люди не знали, що у нас робиться і чого хочуть наші робочі люди. Англійське та французьке правительство не пропускало тих руських борців за народню волю, що колись повтікали у Францію та Англію, а теперь хотіли повертатися до-дому, і не пропускали через те, що вони стоять проти війни. Хоч як не дурять багатії робочіх людей в Англії та Франції, але й там є багато людей, котрі знають на чию користь іде ся війна і вимагають замирення.

І от ми бачимо, що в робочих людей усього світу скрізь одне бажання: припинити війну, а в панів — багатіїв усих держав теж однакове бажання: продовжувати війну до нової перемоги. Бо ж робочим людям треба визволитися з під панської кормиги, а панам хочеться поробити рабами не тільки своїх робочих людей, а й чужих.

Але поки ще в других державах не сталося революції, як от у нас, то нам потрібно боронитися, яке од нашого панства, яке б хотіло знову завести в Росії і на Україні старі порядки, так і од німецьких та австрійських багатіїв і їхніх царів. Тому ми

кажемо: хай робітники виробляють зброю, салдати сидять в шанцях, селяни постачають продукти. Але ж хай правительство прислухається до голосу народа і робить так, як він того хоче. А нарід хоче щоб правительство зараз же вжило всіх заходів до замирення і хай воно рішуче заявить не тільки Німеччині та Австрії, але й Англії та Франції, що воно хоче миритися тільки в ніцію, тобто так, щоб ніхто ні вкого не брав ні землі, (анексія) ні воєнних грошей (контрибуції).

PHO 05

1949

1949

1949

1949

56 644

P. K.

32022

Ціна 10 коп

РІДКІСНА КНИГА

0,42
(1986)

PK ^p 5425

8.263